

Archeologienota

Dessel, Niras WWT & Bluswater

Deel 2: Programma van Maatregelen

Inhoud

1	Administratieve gegevens	1
2	Gemotiveerd advies.....	2
2.1	Datering en interpretatie onderzoeksterrein	2
2.2	Waardering archeologische vindplaatsen	2
2.3	Impactbepaling	2
2.4	Bepalingen van de maatregelen	3
2.4.1	Kennispotentieel verder (voor)onderzoek	3
2.4.2	Volledigheid van het (voor)onderzoek	3

1 Administratieve gegevens

Algemeen

Naam site	Dessel, Niras WWT & Bluswater
Ligging	Site Belgoproces, Gravenstraat 73, 2480 Dessel, Antwerpen
Kadaster	Gemeente Dessel, afdeling 1, sectie F, perceel 3Z8 (partim), 3D8 (partim)
Projectnummer BAAC Vlaanderen	2022-0742
Reeds uitgevoerd vooronderzoek	Bureauonderzoek (2022K18)
Bewaarplaats archief	KBR

Actoren

Auteur	Mathias Hermans
Betrokken actoren	Mathias Hermans (Archeoloog)
Betrokken derden	N.v.t.

Plangebied

Oppervlakte plangebied	10.021 m ²
Kartering gewestplan	Gebieden voor de vestiging van kerninstallaties

2 Gemotiveerd advies

2.1 Datering en interpretatie onderzoeksterrein

Op basis van het bureauonderzoek is gebleken dat het onderzoeksterrein vanaf de 18^e eeuw steeds heidegebied is gebleven. Pas halverwege de 19^e eeuw werd het gebied omgevormd tot bosgebied. Tot ver in de 20^e eeuw was hier vanaf dan een rabattenbos aanwezig. Deelgebied 1 is nog steeds een relict van deze bosaanplanting terwijl deelgebied 2 reeds helemaal opgegaan is in de site van Belgoproces. Op basis van het DHM en veelvuldig landschappelijk bodemonderzoek kan gesteld worden dat de ondergrond ter hoogte van deelgebied 2 sterk opgehoogd en genivelleerd werd (1-2m).

2.2 Waardering archeologische vindplaatsen

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kan niet met zekerheid gezegd worden of er archeologische waarden in het plangebied aanwezig zijn. Het plangebied werd niet specifiek bij naam vermeld in de historische bronnen.

Voor de oudere perioden (steentijden-metaaltijden-Romeinse periode) is er niets voorhanden wat betreft historische bronnen die relevant zijn voor het plangebied. De enige manier om hierover informatie in te winnen is dan ook veldonderzoek met ingreep in de bodem. Anderzijds werd duidelijk dat uitgevoerde vooronderzoeken met ingreep in de bodem in de onmiddellijke omgeving van het plangebied geen relevante archeologische sporen uit deze periodes opleverden en nooit tot verder gravend onderzoek geleid hebben.

Het projectgebied is gelegen op een hoger gelegen zandbank met in het noorden op ca. 500 m de vallei van de Kleine Nete. Ten noordoosten van het projectgebied liggen op grote afstand (>3km) enkele vondstlocaties waar steentijdartefacten werden geattesteerd. Echter, bij archeologisch booronderzoek in de directe omgeving van de site werden slechts twee mogelijke steentijd artefacten opgeboord, verspreid over een samengestelde oppervlakte van ca. 24 ha. Bovendien werd de interpretatie van de vondsten in beide gevallen sterk in twijfel getrokken. Daarnaast toonden veelvuldig archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem aan dat de ondergrond vaak diepgaand en omvangrijker verstoord bleek door historische ingrepen dan eerst verwacht. Op veel locaties was het oorspronkelijk reliëf reeds afgetopt. Om deze redenen wordt een lage archeologische verwachting vooropgesteld voor artefactsites die gedateerd kunnen worden in de steentijd.

Daarnaast is er een lage verwachting voor archeologische sporensites uit jongere periodes. Historische kaarten tonen aan dat het gebied niet werd bebouwd tot diep in de 20^e eeuw. De natte, arme zandgronden waren mogelijk weinig aantrekkelijk/gunstig voor landbouw en bewoning, waardoor de antropogene activiteiten in het verleden zeer beperkt tot onbestaande bleven.

2.3 Impactbepaling

De geplande bodemingrepen kunnen opgedeeld worden tussen lokale rooi-/sloopwerkzaamheden enerzijds en werfinrichting anderzijds. Er dient rekening gehouden te worden met een buffer van ca. 20 cm boven op de geplande afgraving om lokaal diepere verstoringen op te vangen (weersinvloed, werfverkeer, aanpassing waterhuishouding, ...) en het archeologisch vlak voldoende af te kunnen schermen. De gemiddelde impact van de geplande werken zal hierdoor zo'n 50 cm bedragen.

2.4 Bepalingen van de maatregelen

2.4.1 Kennispotentieel verder (voor)onderzoek

Aan de hand van veelvuldig archeologisch onderzoek in de directe omgeving van het plangebied werd een eerder lage verwachting opgesteld voor het aantreffen van archeologische sites binnen het plangebied. Ter hoogte van deelgebied 2 kent het terrein naar alle waarschijnlijkheid een ophogingspakket tussen 1 à 2 meter en zal het oorspronkelijk reliëf genivelleerd zijn. Het terrein ter hoogte van deelgebied 1 is daarentegen nog steeds bebost maar omliggende onderzoeken toonden aan dat de bodemintactheid van dergelijke terreinen vaak matig tot slecht is door de aanwezigheid van historische bosbouw. Daar de geplande werken een maximale afgraving van 50 cm inhouden (incl. buffer), wordt de impact van de werken minimaal geacht. Daarom kan algemeen worden gesteld dat het potentieel op kennisvermeerdering ter hoogte van het plangebied quasi onbestaande is.

2.4.2 Volledigheid van het (voor)onderzoek

Op basis van de zeer lage archeologische verwachting ter hoogte van het plangebied en de beperkte impact van de werken, blijkt het kennispotentieel quasi onbestaande. Verder vooronderzoek is dan ook niet aangewezen.